

Indhold

01. Er du i gang med at forberede lønforhandlingerne?

02. På Freudenberg er det o.k. at sige fra

**03. Danmarks bedste Samarbejdsplads har et stærkt
SU**

**04. Se hvem der var med i opløbet om
samarbejdsprisen**

**05. Dansk industri er klar til at producere
forsvarsudstyr**

06. AMR: Du trives i rollen – og vil gerne fortsætte

CO-Magasinet 6/2025

Vindere med stærkt SU | Her er det ok at sige fra | Klar til
lønforhandlinger | AMR: Du trives i rollen

01. Er du i gang med at forberede lønforhandlingerne?

CO-industris økonom giver tips til, hvilke tendenser du allerede nu kan begynde at holde øje med, og hvilke faldgruber du kan undgå ved grundig forberedelse til forårets lønforhandlinger.

Skrevet af
Dorthe Kragh

SIDST REDIGERET
14. januar 2026

Relevant for dig hvis du er

FTR

TR

Du synes måske, at der er meget lang tid til foråret og de lokale lønforhandlinger. Men i virkeligheden er det en rigtig god ide, hvis du allerede nu så småt begynder at forbedre dig.

CO-industris økonom Erik Bjørsted tager dig her med på en overflyvning over, hvilke tal i økonomien, du godt kan begynde

at holde øje med, og hvilke fejl du skal undgå.

Allerede nu kan du notere dig, at Nationalbanken forventer lønstigninger på 3,7 procent i 2025, 3,4 procent i 2026 og 3,3 procent i 2027. Det er inklusiv fritvalgsordningen, pension og hvad der ellers er forhandlet centralt.

"Det er en gennemsnitsbetragtning. Men signalet fra Nationalbanken er, at der er råd til lønstigninger. Og det signal bør du bære ind i forhandlingslokalet," siger Erik Bjørsted.

Hvordan fremtiden for din virksomhed ser ud, vil ofte fremgå af ledelsesberetningen. Alle de andre oplysninger skal du selv finde, så læs videre her:

INFLATION:

Inflationen har været det helt store samtaleemne i flere år. Og den er kun gået én vej – op. Men nu er der styr på inflationen. Den ligger på to procent, hvilket er, hvad økonomer kalder et normalt blodtryk for økonomien.

Det betyder dog ikke, at du nødvendigvis skal stille dig tilfreds, hvis du får et tilbud om en lønstigning på to procent, selv om lønnen så følger inflationen.

For at vurdere, om det er et tilfredsstillende tilbud, skal du kigge bagud. I april 2023 lå inflationen for eksempel på 5,3 procent. Hvordan gik det med jeres realløn dengang? Fulgte den med inflationen?

Erik Bjørsted anbefaler, at du regner ud, hvordan det er gået med købekraften hver måned, for at vurdere, om jeres løn er fulgt med inflationen. Det gør du ved at tage din lønseddel og dividere bruttolønnen plus pension med forbrugerprisindekset.

"Sørg for at have et godt overblik over reallønsudviklingen, så du er godt klædt på ved forhandlingerne," siger Erik Bjørsted.

Det er også værd at være opmærksom på, at selv om inflationen er faldet til to procent, så betyder det ikke, at fødevarer også er blevet billigere. Faktisk er købekraften for fødevarer faldet med 7,5 procent fra 2020-2025. Hvis du og dine kolleger ligger i den lave ende af indkomstskalaen, vil en større del af jeres løn sandsynligvis gå til fødevarer. Det bør også indgå som en faktor i lønforhandlingerne.

Nationalbanken vurderer, at inflationen næste år vil falde til 1,1 procent på grund af den midlertidige nedsættelse af elafgiften og den gradvise afskaffelse af afgifterne på kaffe og chokolade.

Som forklaret ovenfor er den faldende inflation ikke et argument for lavere lønstigninger, fastslår Erik Bjørsted.

ØKONOMIEN:

Et rigtigt godt råd fra Erik Bjørsted er også at holde øje med økonomien. Især den danske. Eksporterer I meget til for eksempel Tyskland, kan det også være smart at følge med her.

Statistik

→ **Statistikbanken**

(<https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=3440>)

→ **Eurostat**

(<https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=3440>)

"Det er vigtigt, at du ikke nøjes med få arbejdsgiverens syn på, hvordan det går i økonomien. Det kan virke som et virvar af tal, men tiden er godt givet ud," siger han og giver et par tip til, hvordan du kan få et hurtigt overblik.

Det er nemlig muligt at tage en smutvej til tallene. Danmarks Statistik har lavet et overblik over dansk økonomi i Statistikbanken, hvor du både kan hente oplysninger om beskæftigelse, produktion, mangel på arbejdskraft og meget mere.

Noget lignende har EU's statistiske kontor Eurostat lavet.

PROGNOSER:

Det er også et godt fif at følge med i, hvad de klogeste hoveder inden for økonomi mener, vil ske i fremtiden.

"Det er det billede, som arbejdsgiveren har inde i hovedet, og hvis du ikke holder dig orienteret som dem, så er du allerede bagud på point, inden du sætter dig til forhandlingsbordet," påpeger Erik Bjørsted.

Han anbefaler, at du følger med i:

- Regeringens "Økonomisk Redegørelse", som kommer i maj, august og december.
- De økonomiske vismænds rapport, som kommer forår og efterår.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, som løbende offentliggør forskellige rapporter

Vil du følge med i den internationale økonomi, skal du læse:

- "OECD Economic Outlook", som udkommer i november og maj/juni
- EU-Kommissionens "Economic Forecast", som udkommer fire gange om året.

Hvis du allerede nu begynder at blive fortrolig med de forskellige informationskilder og løbende følger med, så er du godt i gang med forberedelserne til næste års lønforhandlinger.

Husk også, at CO-industri har et stort tema om løn, som er skræddersyet specielt til dig som tillidsrepræsentant. Du skal bare finde dit MitID frem og logge dig ind, så har du adgang til

det hele. Her er også uddybende artikler om flere af de emner, som er berørt i denne artikel.

Bliv klar med vores store løntema

CO-industri har lavet et stort løntema på sin hjemmeside, hvor du kan se den viden og de værktøjer, der gør dig klar til de lokale lønforhandlinger. Temaet bliver løbende opdateret.

→ **Fortsæt til temaet**

(<https://www.co-industri.dk/l%C3%B8nforhandlinger>)

02. På Freudenberg er det o.k. at sige fra

Krænkende handlinger er svære at gøre noget ved, når de optræder i anonyme trivselsmålinger. Hos modtagerne af CO-industris Samarbejdspris 2025 besluttede de sig for at gå grundigt til værks og involvere alle medarbejdere i arbejdet med at forebygge uønskede handlinger.

Skrevet af
Dorthe Kragh

SIDST REDIGERET
8. december 2025

Relevant for dig hvis du er

FTR

TR

Hvordan håndterer man krænkende handlinger, når de kun optræder anonymt i trivselsmålinger?

Hos Freudenberg Flow Technologies i Ringkøbing blev en anonym undersøgelse startskuddet til en åben dialog om grænser, roller og ansvar på arbejdspladsen. Med hjælp fra

forskere og projektet "Grib ind", valgte både ledelse og medarbejdere at tage fat om problemet i fællesskab – og det har allerede gjort en mærkbar forskel.

Det initiativ fra samarbejdsudvalget er en af grundene til, at virksomheden har modtaget CO-industris Samarbejdspris 2025.

"Et godt arbejdsmiljø handler jo ikke bare om regler og retningslinjer. Det handler også om fællesskab og ansvar for hinandens trivsel," påpeger Johanne Skovgaard Christiansen, HR Manager hos Freudenberg.

Samarbejdsprisen

Nominering til CO-industris Samarbejdspris

Er du tillidsrepræsentant, og har din arbejdsplads et særligt godt samarbejde mellem ledelse og medarbejdere, så kan du nominere arbejdspladsen til CO-industris Samarbejdspris.

Du kan sende en sms til 1245 og skrive SAMPRIS VIRKSOMHEDENS NAVN samt DIT NAVN

Eller du kan

Udfylde dette [nomineringsskema](https://www.co-industri.dk/sites/default/files/2026-01/Nomineringsskema%202026%20med%20%C3%A5rstal.docx)

(<https://www.co-industri.dk/sites/default/files/2026-01/Nomineringsskema%202026%20med%20%C3%A5rstal.docx>)

og sende det til os. Så kommer din virksomhed med i kampen om CO-industris Samarbejdspris 2026.

Sidste frist for indstilling er den 22. maj 2026.

FORSKEL PÅ HUMOR

Freudenberg har medarbejdere fra hele verden, og med 16 forskellige nationaliteter på virksomheden, opstår der nemt misforståelser, fordi for eksempel toneleje, humor og sarkasme opfattes forskelligt fra kultur til kultur.

Derfor allierede samarbejdsudvalget sig med Syddansk Universitet og det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, som er ved at lave et forskningsprojekt om tidlig forebyggelse

af mobning på arbejdspladsen. Projektet "Grib ind" handler nemlig lige præcis om at skabe en kultur, hvor alle tør sige fra over for både mobning og negative handlinger.

Samarbejdsudvalget satte handling bag ordene og hev tre timer ud af en travl hverdag til at samle medarbejderne. Her fik de en introduktion til projektet og lærte metoder til at identificere roller i mobbesituationer - som "forsvareren", den "passive" eller "kuglestøberen". Og videofilm med arbejdspladssituationer satte gang i debatter om vidnetyper.

OVERREAKTION

"I starten syntes nogle af kollegerne, at vi skød gråspurve med kanoner. Det var sådan noget føle-føle noget. Men som dagen gik, så kunne mange godt se, at der også hos os kan foregå noget, som ikke er helt o.k. Allerede dér synes jeg, at projektet var en succes. For så er der mulighed for at gøre det bedre," siger Esben Düring, tillidsrepræsentant for medlemmer af Teknisk Landsforbund og HK på virksomheden.

Fakta om Freudenberg Flow Technologies

Freudenberg Flow Technologies i Ringkøbing er en specialiseret produktionsvirksomhed, der udvikler, designer og fremstiller metalkompensatorer til industrielle formål. Produkterne spænder over et bredt udvalg af størrelser og trykkapaciteter og anvendes i krævende applikationer verden over.

Virksomheden beskæftiger omkring 130 medarbejdere i produktion og administration i Ringkøbing, mens yderligere 20 medarbejdere arbejder med salg og kundesupport fra kontoret i Vejen.

Freudenberg Flow Technologies i Ringkøbing var tidligere kendt som EagleBurgmann KE A/S og er en del af den globale Freudenberg Group, som bl.a. er kendt for sin høje kvalitet og tekniske ekspertise inden for tætningsteknologi.

Efterfølgende hængte samarbejdsudvalget plakater op på tavler rundt om på virksomheden med de forskellige vidnetyper.

"Folk kan godt finde på at sige: 'Hov nu er du da vist en kuglestøber', hvis vi er lidt hårde ved hinanden. Det er jo også det, der er målet, at vi bliver opmærksomme på vores egen adfærd, men også kollegernes," siger Annette Frederiksen, tillidsrepræsentant for 3F'erne på virksomheden.

John Sørensen, tillidsrepræsentant for Dansk Metal, oplever også en forandring.

"Det er tydeligt, at mange er blevet mere opmærksomme på, hvordan vi behandler hinanden, og de er blevet bedre til at sige, hvis de ikke vil acceptere en kollegas opførsel," siger han.

Vil du vide mere

Har du fået lyst til at vide mere om forskellige vidnetyper?

Vi har skrevet en artikel, som forklarer principperne.

Du kan også læse mere om det projekt, som Freudenberg er med i.

→ **Vidne til mobning - hvilken type er du?**

(<https://www.co-industri.dk/artikler/vidne-til-mobning-hvilken-type-er-du>)

→ **Grib ind - Forebyggelse af mobning på arbejdspladsen**

(<https://www.sdu.dk/da/forskning/thrive/forskningsomraader/forskning/nuvaerende-forskningsprojekter/grib-ind-forebyggelse-af-mobning-paa-arbejdsplads>)

SKAL PRIORITERES

I de næste faser i projektet rykker de tættere på hverdagen og

de enkelte teams. Her skal medarbejderne nemlig tale om, hvordan de har det i teamet, og lave en konkret handleplan for, hvordan de gerne vil have det sammen i fremtiden.

Otto Meurer, Head of Global Operations - Metal Expansion Joints, indrømmer, at projektet kræver tid – især midt i implementeringen af et nyt SAP-program.

"Men vi besluttede, at vi må prioritere det her. Ellers ender det bare som en snak og en plakat i kantinen. Vi vil leve det her. Derfor er det også fedt at se, at det allerede fungerer," siger han.

Tillidsrepræsentanterne bakker op om tilgangen.

"Det er jo langt det bedste at give kollegerne ejerskab over de forbedringer, som vi gerne ser. Det giver det bedste resultat," fastslår Annette Frederiksen.

03. Danmarks bedste Samarbejdsplads har et stærkt SU

Tillid, dialog og et stærkt og handlekraftigt samarbejdsudvalg har indbragt Freudenberg Flow Technologies CO-industris Samarbejdspris 2025.

Skrevet af
Dorthe Kragh

SIDST REDIGERET
4. december 2025

Relevant for dig hvis du er

FTR

TR

Det kræver både tillid og humor at smide tøjet foran alle sine kolleger. Det var ikke desto mindre præcis det, som tillidsrepræsentanterne John Sørensen og Annette Frederiksen gjorde, da de sammen med ledelsen på Freudenberg Flow Technologies i Ringkøbing modtog CO-industris Samarbejdsprisen 2025.

"Årets samarbejdsudvalg" stod der med store bogstaver på den T-shirt, som de afslørede under piften, hujen og stort bifald fra kollegerne.

"Vi kunne ikke lade være," grinede Annette Frederiksen (3F), mens hun delte T-shirts ud til samtlige medlemmer af virksomhedens samarbejdsudvalget.

Sammen med deres tillidsrepræsentantkollega Esben Düring (HK/TL) havde de indstillet virksomheden til CO-industris Samarbejdspris 2025, og den 28. oktober modtog de og ledelsen prisen på lageret i Ringkøbing foran alle deres kolleger.

Freudenberg Flow Technologies får prisen, fordi de har arbejdet strategisk med deres samarbejdsudvalg, så det nu arbejder langt mere effektivt med de opgaver, som hører til i et samarbejdsudvalg.

SU GØR REEL FORSKEL

Samarbejdsudvalget er også drivkraften bag en række tiltag i forhold til trivslen på arbejdspladsen. Som en del af en international koncern er virksomheden omfattet af en global trivselsundersøgelse, men samarbejdsudvalget synes ikke, at den viste præcist, hvor der var udfordringer i Danmark. Derfor kontaktede de TekSam og fik hjælp til at lave deres egen trivselsundersøgelse.

Samarbejdsprisen

Nominering til CO-industris Samarbejdspris

Er du tillidsrepræsentant, og har din arbejdsplads et særligt godt samarbejde mellem ledelse og medarbejdere, så kan du nominere arbejdspladsen til CO-industris Samarbejdspris.

Du kan sende en sms til 1245 og skrive SAMPRIS VIRKSOMHEDENS NAVN samt DIT NAVN

Eller du kan

Udfylde dette [nomineringsskema](https://www.co-industri.dk/sites/default/files/2026-01/Nomineringsskema%202026%20med%20%C3%A5rstal.docx)

(<https://www.co-industri.dk/sites/default/files/2026-01/Nomineringsskema%202026%20med%20%C3%A5rstal.docx>)

og sende det til os. Så kommer din virksomhed med i kampen om CO-industris Samarbejdspris 2026.

Sidste frist for indstilling er den 22. maj 2026.

Da undersøgelsen viste, at enkelte medarbejdere oplevede krænkende handlinger, mens andre savnede bedre samarbejde på tværs i virksomheden, turde samarbejdsudvalget også tage fat i problemerne.

De har sat gang i aktiviteter, som har nedbrudt oplevelsen af "os og dem" i produktionen og administrationen, og de er i øjeblikket med i et forskningsprogram, som har fokus på

krænkende handlinger og den måde, som medarbejderne behandler hinanden på.

"Det er stærkt gået og et flot eksempel på, hvordan et samarbejdsudvalg kan gøre en reel forskel," sagde Mads Andersen, næstformand i CO-industri og formand for 3F Industrigruppen, da han overrakte prisen.

Han hæftede sig ved, at tre ord går igen blandt ledelsen og tillidsrepræsentanterne, når de beskriver deres samarbejde:

"Tillid, åbenhed og gennemsækelighed. De tre ord er nøglen til jeres succes – og jeg håber, at I bliver ved med at holde fast i dem."

OGSÅ JERES PRIS

Tillid var også nøgleordet, da John Sørensen, tillidsrepræsentant for medlemmer af Dansk Metal, takkede for prisen.

"Det her er jo ikke bare en anerkendelse af samarbejdsudvalget. Det er en anerkendelse af alle medarbejdere, som har vist tillid og opbakning til os tillidsfolk. Det her er lige så meget jeres pris, for uden jer havde det ikke kunnet lade sig gøre," sagde han.

Samtidig roste han ledelsen for at have forståelse for de forskellige roller, som tillidsrepræsentanter skal navigere i.

”Vi tillidsrepræsentanter har to kasketter på. Vi har en samarbejdsasket og en tillidsrepræsentantasket. Det skal ikke være usagt, at vi har haft nogle kampe med ledelsen. Men stor cadeau til Otto for at anerkende, at når vi har tillidsrepræsentantasketten på, så forhandler vi, og når vi går til samarbejdsudvalgsmøder, så samarbejder vi. Og så er det det samme mål, vi arbejder for,” fastslog han.

Freudenberg Flow Technologies

Freudenberg Flow Technologies i Ringkøbing er en specialiseret produktionsvirksomhed, der udvikler, designer og fremstiller metalkompensatorer til industrielle formål. Produkterne spænder over et bredt udvalg af størrelser og trykkapaciteter og anvendes i krævende applikationer verden over.

Virksomheden beskæftiger omkring 130 medarbejdere i produktion og administration i Ringkøbing, mens yderligere 20 medarbejdere arbejder med salg og kundesupport fra kontoret i Vejle. Freudenberg Flow Technologies i Ringkøbing var tidligere kendt som EagleBurgmann KE A/S og er en del af den globale Freudenberg Group, som bl.a. er kendt for sin høje kvalitet og tekniske ekspertise inden for tætningsteknologi.

EN STÆRKERE KULTUR

Otto Meurer, Head og Global Operations – Metal Expansion Joints, var særlig stolt af prisen, fordi den hylder det vigtige samarbejde mellem mennesker.

”Vi er stolte, fordi det er vores egne tillidsrepræsentanter, som har indstillet os. Det gør prisen til noget helt særligt, fordi det viser, at samarbejde ikke bare er noget, vi taler om. Det er noget, vi handler på, og noget vi gør,” sagde han.

Han pegede på, at alle medarbejdere viste mod og turde tage fat på de svære emner, da trivselsundersøgelsen afdækkede udfordringer med trivslen.

”I dag kan vi se, at den her indsats har gjort en forskel. Vi har fået en stærkere kultur. Vi kan tale sammen på tværs af afdelinger, vi respekterer hinanden for de forskellige roller, vi har, og så har det styrket både vores trivsel og vores evne til at løse opgaver sammen,” sagde han.

Inden selve overrækkelsen havde Mads Andersen fået en rundvisning på virksomheden, hvor 110 medarbejdere udvikler, designer og producerer metalkompensatorer til industrielle formål.

04. Se hvem der var med i opløbet om samarbejdsprisen

Tre virksomheder var i finalefeltet, da CO-industris Samarbejdspris 2025 skulle uddeles. Freudenberg Flow Technologies fik prisen. Mød de to andre samarbejdspladser her.

Skrevet af
Dorthe Kragh

SIDST REDIGERET
5. december 2025

Relevant for dig hvis du er

FTR

TR

Samarbejde, tillid og kommunikation er højt prioriteret i mange virksomheder. Det viser alle de flotte indstillinger til CO-industris Samarbejdspris, som CO-industri modtager fra tillidsrepræsentanter over hele landet.

Det er derfor ikke nogen nem opgave for dommerpanelet at vælge den virksomhed, som skal modtage prisen. I år skilte tre virksomheder sig ud blandt de indstillede virksomheder, som udgjorde et stort og tæt felt.

Der er ikke en facitliste for, hvad der kan sikre en virksomhed prisen som Danmarks bedste "Samarbejdsplads". Nogle år fremhæver en virksomhed sig ved, at medarbejderne og ledelsen har taget særlige initiativer i forhold til samarbejdet. Andre år kan det være et langt sejt træk, som har forbedret samarbejdet, der træder frem.

Ud over Freudenberg Flow Technologies, som løb med samarbejdsprisen, var to andre virksomheder, som på hver deres måde fremhævede sig, med i opløbet. De var:

ENVASAS A/S:

Envasas A/S i Hedensted blev indstillet af tillidsrepræsentanterne Nicolai Stefansen Hokputsa, Dansk Metal, og Mogens Richard Pedersen, 3F.

De indstillede deres virksomhed, fordi de synes, at det er lykkedes samarbejdsudvalget, ledelsen og tillidsrepræsentanterne at bringe dem alle godt gennem en meget turbulent tid.

Over en kort årrække oplevede de, at en del af produktionen og næsten hele administrationen blev lukket ned eller flyttede,

og gode kolleger blev afskediget. Det resulterede i stor mistro blandt de tilbageværende medarbejdere.

Samtidig gav det anledning til store frustrationer, at virksomheden i højsæsonen havde mange vikarer i højsæsonen, som skulle oplæres, samtidig med at produktionen skulle køre. Det påvirkede det psykiske arbejdsmiljø, og tonen mellem medarbejderne kunne være hård. Så hård, at tillidsrepræsentant Nicolai Stefansen Hokpustsa ikke kunne se sig selv på virksomheden i særlig lang tid, da han i 2023 startede som vikar.

Samarbejdsprisen

Nominering til CO-industris Samarbejdspris

Er du tillidsrepræsentant, og har din arbejdsplads et særligt godt samarbejde mellem ledelse og medarbejdere, så kan du nominere arbejdspladsen til CO-industris Samarbejdspris.

Du kan sende en sms til 1245 og skrive SAMPRIS VIRKSOMHEDENS NAVN samt DIT NAVN

Eller du kan

Udfylde dette [nomineringsskema](#)

(<https://www.co-industri.dk/sites/default/files/2026-01/Nomineringsskema%202026%20med%20%C3%A5rstal.docx>)

og sende det til os. Så kommer din virksomhed med i kampen om CO-industris Samarbejdspris 2026.

Sidste frist for indstilling er den 22. maj 2026.

Samarbejdsudvalget besluttede sig for, at fabrikken skulle være og fortsat skal være et godt sted at arbejde. Udvalget rettede fokus mod trivselen på virksomheden og satte især ind over for omgangstonen.

Ud fra en filosofi om, at gode arbejdsforhold giver en god omgangstone, har de sat trivselstavler op, hvor alle kan følge med i, hvordan det går med forskellige forslag til et bedre arbejdsmiljø.

Alle på virksomheden har desuden været på et todages kursus i kommunikation og konflikthåndtering, hvor de har lært om personlighedstyper og forskellige former for kommunikation.

De har afholdt en workshop om samarbejde, og de har lavet fem spilleregler for arbejdsmiljøet i produktionen.

I dag viser deres trivselsundersøgelse, at de er den virksomhed i den europæiske del af koncernen, som har haft størst fremgang på trivslen i løbet af to år.

THISTED VARMEFORSYNING:

Jakob Bojesen, tillidsrepræsentant, Dansk Metal, indstillede Thisted Varmeforsyning til samarbejdsprisen, fordi varmforsyningen har været gennem nogle vilde år med fusion. Samarbejdsudvalget har arbejdet hårdt for at skabe en fælles arbejdsplads, hvor alle trives og samarbejdet er rigtig godt.

Thisted Varmeforsyning blev i 2024 lagt sammen med Thisted Kraftvarmeværk, og det betød mange omvæltninger for de 30 ansatte, der er spredt ud over flere lokationer.

Fusionen havde ligget i kortene i flere år. Derfor blev medarbejderne fra varmforsyningen også inviteret ind i samarbejdsudvalget på kraftvarmeværket, før fusionen var en kendsgerning.

Sammen har de arbejdet på en ny personalehåndbog, som tog alt det bedste med fra de to steder. Nu er alle timelønnede omfattet af en lokalaftale om overarbejde, frokostordningen er blevet opgraderet for en del af medarbejderne, og alle har fået bedre rettigheder til kurser.

Samarbejdsudvalget er løbende blevet orienteret om planerne for fusionen og det efterfølgende arbejde, og det har været involveret i en del beslutninger. Formålet har hele tiden været, at alle medarbejdere skulle føle sig trygge ved sammenlægningen, og den mission er lykkedes. Både ledelsen og Jakob Bojesen har kun oplevet nysgerrige og imødekommende kolleger.

Lige siden fusionen blev en realitet, har der været stor fokus på trivsel og sammenhold. Thisted Varmeforsyning er en lille arbejdsplads med et stort ansvar, og det er absolut nødvendigt, at alle medarbejdere kan arbejde sammen og har tillid til hinanden, selv om de arbejder i treholdsskift.

Fælles aktiviteter bliver derfor prioriteret højt, og senest har de indført fællesfrokost en gang om måneden, hvor alle medarbejdere fra de forskellige lokationer deltager.

Resultatet af arbejdet er en samlet medarbejderstab, som har været trygge og glade for sammenlægningen og i dag arbejder tæt sammen om at løse de forskellige opgaver.

05. Dansk industri er klar til at producere forsvarsudstyr

CO-industri opfordrer politikerne til at huske den danske produktion, når der skal købes forsvarsudstyr. Dansk produktion vil gavne både forsvaret og samfundet, og de danske virksomheder har kompetencerne, fastslår en kortlægning.

Skrevet af
Dorthe Kragh

SIDST REDIGERET
8. december 2025

Relevant for dig hvis du er

FTR

TR

Regeringen har afsat 350 milliarder kroner til oprustning af det danske forsvar og til nye forsvarsindkøb, og statsministeren har sagt: "Køb, køb, køb". Men det handler om at bruge pengene fornuftigt, lyder det fra CO-industri, som opfordrer

politikere til at kigge mere i retning af Danmark, når de mange penge skal investeres.

CO-industri afholdt i november konference for repræsentanter fra de Regionale Industri Politiske Udvalg (RIPU) med temaet "Fremtidens forsvar – hvad kan industrien bidrage med?".

"Vi har masser af muligheder i Danmark. Vi skal have vores politikere til at lave indkøb, der samtidig sikrer, at vi får flere arbejdspladser til medlemmerne og mere værdi til Danmark," sagde Claus Jensen, formand for CO-industri og forbundsformand for Dansk Metal.

DANSK INDUSTRI HAR MANGE STYRKER

Claus Jensen påpegede blandt andet, at den danske industri er stærk inden for skibsbyggeri, komponenter til kampfly, droner, radarsystemer og forsvarsteknologi og er klar til at styrke kompetencerne yderligere.

"Det er vigtigt, at når staten investerer så mange penge, så skal der komme noget tilbage til maskinoperatøren, plastmageren, HK'erne, elektrikerne, TL'erne og vores mange andre medlemmer, som arbejder inden for den her type virksomheder," sagde han, og understregede, at danskernes opbakning til de udgiftstunge forsvarsudgifter afhænger af, om de oplever, at det danske samfund får noget for pengene.

Her pegede han på, at andre europæiske lande prioriterer at producere deres forsvarsudstyr selv, fordi det både giver

arbejdspladser og bidrager til innovation, udvikling og opfindelser, som også kan bruges i den civile del af vores industrivirksomheder.

HØJE VÆKSTFORVENTNINGER

En kortlægning fra IRIS Group af Danmarks forsvarsindustrielle økosystem viser, at den danske forsvarsindustri består af mere end 500 virksomheder. Heraf udgør 45 virksomheder kernen af forsvarsindustrien. Det vil sige, at de er langt oppe i værdikæden og leverer færdige produkter og løsninger direkte til Forsvaret eller forsvarsindustrien i ind- og udland. Resten er virksomheder, der leverer delkomponenter og materialer til andre underleverandører i forsvarsindustrien.

Kortlægningen viser også, at virksomhederne – særligt kernevirksomhederne - har høje vækstforventninger. Det skyldes ikke mindst den nye sikkerhedspolitiske virkelighed og markant større forsvarsbudgetter i Danmark og resten af Vesten.

IRIS Group

Læs IRIS Groups kortlægning af den danske forsvarsindustri.

En stor del af de produkter, som den danske forsvarsindustri producerer, bliver eksporteret. Blandt kernevirksomhederne

har cirka 90 procent eksport af forsvarsrelaterede produkter eller ydelser.

Den eksport kan vokse yderligere med det forøgede forsvarsbudget. For selv om det danske forsvar vælger at købe forsvarsmateriel uden for landets grænser, så kan det ske på betingelse af en modkøbsaftale. Det betyder, at den udenlandske producent er forpligtet til at købe ydelser hos danske leverandører.

Modkøbsaftalerne er blevet kritiseret for blandt andet at forvride det frie marked og forhøje indkøbspriserne, men ifølge Frederik S. Gaardboe, underdirektør i IRIS Group, som fremlagde kortlægningen på RPU-konferencen, udfylder de en vigtig rolle.

"Modkøbsaftaler er måske ikke optimalt justeret til formålet, men de er en vigtig driver til at få øget eksporten. Uden dem ville det se værre ud for vores forsvarsindustri," sagde han.

FIRE ANBEFALINGER

På baggrund af kortlægningen har IRIS Group udarbejdet fire anbefalinger, som skal styrke forsvarsindustriens muligheder og fjerne barrierer, der kan stå i vejen for vækst i industrien.

En af anbefalingerne er at styrke forsvarsindustriens eksport gennem industrisamarbejdsaftaler, et andet forslag er at styrke samarbejdet mellem industrien, vidensinstitutioner og relevante myndigheder.

En anbefaling lyder også på at lette adgangen til forsvarsmarkedet for såkaldte spin-in virksomheder. Mange virksomheder er interesserede i at blive underleverandører til forsvarsindustrien, og her kan bedre kendskab til industrien og hurtigere sikkerhedsgodkendelse sikre, at de rigtige virksomheder bliver en del af industrien.

Desuden er der behov for, at et sammenhængende finansieringssystem bliver understøttet, ligesom der skal sættes en klar retning for prioriterede teknologiområder som kvante-, rum-, AI-, bio- og forsvarsteknologi.

EN NØDVENDIGHED

På konferencen holdt Friis Arne Petersen, tidligere direktør i Udenrigsministeriet og dansk ambassadør i blandt andet USA, Kina og Tyskland oplæg om den aktuelle udenrigspolitiske situation.

RIPU-repræsentanterne fik også et indblik i forsvarsindustriens syn på oprustningen af det danske forsvar gennem oplæg fra Søren Elmer Kristensen, CEO i Odense Robotics, og Henriette Hallberg Thygesen, CEO i Terma.

”Vi lever i en tid, hvor det er blevet mere legitimt at tale om forsvaret, og det er blevet mere legitimt at investere i forsvarsindustrien. Vi er alle enige om, at krig er forfærdeligt, men vi må indse, at det er en nødvendighed at kunne forsvare vores velfærdsstat og sikre vores demokrati mod dem, som vil

ødelægge det," sagde Mads Andersen, næstformand i CO-industri og gruppeformand i 3F Industri.

06. AMR: Du trives i rollen – og vil gerne fortsætte

Er du arbejdsmiljørepræsentant? Så er der stor sandsynlighed for, at du er glad for dit tillidshverv, og at du gerne vil fortsætte. Men du synes måske også, at du mangler tid til opgaverne.

Skrevet af
Allan Petersen

SIDST REDIGERET
8. december 2025

Relevant for dig hvis du er

AMR

De fleste arbejdsmiljørepræsentanter er glade for deres hverv og ønsker at fortsætte, når perioden udløber. Det viser FAOS' store undersøgelse om tillidsvalgte, som er gennemført i 2024 og offentliggjort i september i år.

Den tillidsvalgte anno 2024

Undersøgelsen er gennemført af FAOS ved Sociologisk Institut, Københavns Universitet, i 2024. Den bygger på omfattende spørgeskemadata fra mere end 19.000 deltagere – herunder tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter, lønmodtagere og ledere – på både det offentlige og private arbejdsmarked.

Undersøgelsen viser først og fremmest en høj tilfredshed. Hele 81 procent af arbejdsmiljørepræsentanterne er tilfredse eller meget tilfredse, og syv ud af ti ønsker at fortsætte i rollen. Tallene ligger på niveau med tidligere undersøgelser. Motivationen for at blive arbejdsmiljørepræsentant er også klar: De fleste træder ind i rollen for at skabe bedre arbejdsmiljø, mere indflydelse og et stærkere samarbejde på arbejdspladsen.

Den høje tilfredshed hænger tæt sammen med oplevelsen af at være godt klædt på. Tre ud af fire føler sig fagligt rustede til opgaven, langt de fleste har et godt overblik over deres roller, og de har adgang til relevant uddannelse. Mange peger samtidig på, at kurserne gør en positiv forskel i det daglige arbejde. Dog er der et potentiale for ikke bare at nøjes med det obligatoriske arbejdsmiljøkursus, men også at tage kurser gennem deres forbund, som 45 procent af arbejdsmiljørepræsentanterne har gjort brug af.

VEDERLAG VAR EFTERSPURGT

FAOS har set på, hvad der ville gøre hvervet som arbejdsmiljørepræsentant mere attraktivt. Her var en topscorer indførelse af eller forhøjelse af tillæg. Det ville gøre en forskel for næsten hver fjerde i 2024-undersøgelsen, hvor det kun gjaldt to procent i 2010.

Nøgletal

Her kan du se nogle nøgletal fra FAOS-undersøgelsen om arbejdsmiljørepræsentanter.

- 👍 **81 %** er tilfredse eller meget tilfredse med deres hverv
- 👍 **70 %** ønsker at blive genvalgt, når perioden udløber
- 👍 **73 %** oplever samarbejdet med ledelsen som godt eller særdeles godt
- 👍 **82 %** mener, at de har et godt overblik over deres opgaver som arbejdsmiljørepræsentant
- 👍 **75 %** føler sig godt rustet og kompetente til at løfte rollen
- 👎 **24 %** oplever, at de har for lidt tid til arbejdsmiljørepræsentantopgaverne
- 👎 **28 %** af dem, der ikke ønsker genvalg, peger på tidspres som årsag
- 👎 **41 %** ser sig ikke som fagforeningsrepræsentant

Den udfordring synes at være løst, da der med OK2025 på blandt andet industriens område er forhandlet et vederlag ind i overenskomsterne for organiserede arbejdsmiljørepræsentanter.

Tid er derimod en udfordring for en del. Over halvdelen bruger under en time om ugen, og for mange bliver det en begrænsning i forhold til at kunne løfte opgaven fuldt ud. Næsten hver tredje svarer nej eller ved ikke til, om de har tid nok. Blandt dem, der ikke ønsker genvalg, angiver 28 procent manglende tid som årsagen, hvilket er den faktor, der bonner højest ud. For 26 procent ville mere tid, da også gøre posten mere attraktiv.

SAMARBEJDE OG OPBAKNING

Når det gælder samarbejdet med ledelsen, står arbejdsmiljørepræsentanterne stærkt. 73 procent beskriver relationen som god eller særdeles god, og lederne selv er endnu mere positive: 87 procent er tilfredse eller meget tilfredse. Det er et samarbejde, der ikke bare fungerer – det påvirker beslutningerne direkte. 77 procent af arbejdsmiljørepræsentanterne oplever, at deres forslag til forbedringer bliver taget alvorligt og ofte omsat til konkrete handlinger.

Det taler I om

Disse emner er dem, I taler mest med ledelsen og kollegerne om:

- Det fysiske arbejdsmiljø
- APV og opfølgning på APV-indsatser
- Arbejdsskader og ulykker
- Tidspres og stress
- Trivsel og balance mellem arbejde og privatliv

Også opbakningen fra kollegerne er tydelig. Tre ud af fire arbejdsmiljørepræsentanter oplever støtte fra kollegerne i samarbejdet med ledelsen, og lønmodtagerundersøgelsen viser, at halvdelen af medarbejderne generelt er tilfredse med deres arbejdsmiljørepræsentant.

KAN KNYTTES TÆTTERE TIL FAGFORENINGEN

FAOS-undersøgelsen konkluderer, at fagforeningerne har mulighed for at knytte arbejdsmiljørepræsentanterne tættere til sig og i højere grad få dem til at være en forlænget arm på arbejdspladserne.

Ligner du de andre?

Ifølge FAOS' undersøgelse ser en gennemsnitlig arbejdsmiljørepræsentant sådan ud:

- 51 år
- 7,5 år som arbejdsmiljørepræsentant
- 82 % overtog efter en forgænger
- 28 % blev valgt ved et kampvalg
- 70 % ønsker genvalg

Tallene viser, at kun omkring hver fjerde arbejdsmiljørepræsentant ser sig selv som repræsentant for deres fagforening. Og under halvdelen af dem ser det som en af deres kerneopgaver at organisere kolleger.

Alligevel er det en rolle, som de tager på sig. Faktisk tager 63 procent af arbejdsmiljørepræsentanterne del i organiseringsarbejdet. Det tyder på, at de ud over deres arbejdsmiljøhverv tager fagforeningsarbejde på sig, og ifølge FAOS er der potentiale for mere.

Arbejdsmiljørepræsentanternes fagforeningsmæssige engagement ser nemlig ud til at stige, hvis der er en god kontakt mellem fagforening og arbejdsmiljørepræsentant om blandt andet organisering.

Tilknytningen stiger desuden, når arbejdsmiljørepræsentanten har en tillidsrepræsentant på arbejdspladsen og desuden er aktiv i klubarbejde. Desuden ser det ud til at betyde noget, hvis

fagforeningen også har opfordret arbejdsmiljørepræsentanten til at blive tillidsrepræsentant.